

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije, ECTS 6
utorkom i srijedom od 10:15, P14
amdg.eu → nastava → FTI

Kralj – raskajani grješnik

יהוה רעי לא אהסר (Ps 23)

[adonaj ro'i lo ehsar]

D A G Fism Em A D

'A - do - naj ro - î lo' 'eh - sar. 'A - do - naj ro - î lo' 'eh - sar.

D A G Fism Em A D

'A - do - naj ro - î lo' 'eh - sar. 'A - do - naj ro - î lo' 'eh - sar.

**Gospodin je pastir moj
ni u čem ja ne oskudijevam**

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije, ECTS 6
utorkom i srijedom od 10:15, P14
amdg.eu → nastava → FTI

Biblijska egzegeza:

Psalmi i Mudrosne knjige

**Poklad biblijske mudrosti u jezgri SZ-a
Ljetni semestar ak. g. 2023./24.**

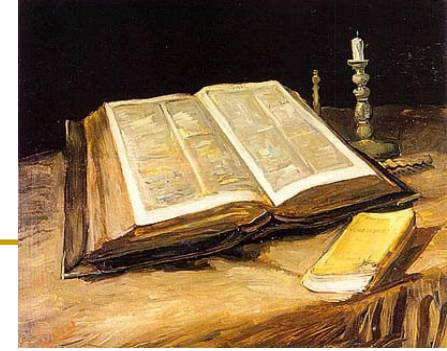
amdg.eu → nastava → FTI

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije, ECTS 6
utorkom i srijedom od 10:15, P14
amdg.eu → nastava → FTI

Kralj – raskajani grješnik

Griješnik i obraćenje
u Psalmu 51

Govor Bogu – molitva

- govor Bogu nakon grijeha (usp. Post 3,10; 4,9):
 - Adam i Kain
 - Izravno obraćanje u Ps 51,3.12.16[2x].19:
- “Bože” אלהים *'elohîm*
 - Ne “Jahve”
 - Samo v5.7 bez “ti”
- **Smiluj** mi se (תנן v3) – početak
 - Zaziv **Milostivom** (תנן Izl 34,6)
- “Gospodine” אדוני *'adonaj* (v17)

Podjela teksta

- Pripovjedni uvod (Ps 51,1s)
+ 2 dijela: Ps 51,3-11.12-21;
- Tek u v12 ponovno “Bože!”
 - “Čisto srce stvori mi” (v12) – 2. dio
 - **Vrhunac (v16):**
- “Bože” 2x + “spasitelj”
 - Biografska bilješka 51,2:
- Natan Davidu nakon grijeha

Povijest

- **Izvještaj u 2 Sam 11,2.15:**
 - David predvečer ustaje (11,2)
 - “montira” ubojstvo (v15)
 - Bog nema pristupa sve do 11,27
- **Natan u 2 Sam 12,9:**
- **“Ubio si, uzeo ženu” (12,9)**
 - Preljub i ubojstvo
- **“sagriješio sam” (v13)**
 - **Reakcija u 2 Sam 12,16-18:**
- **Molitva (v16); post (v17); sedam dana (v18)**

David – molitelj

- **Klanjanje u Domu (2 Sam 12,20)**
 - **Grieh protiv čovjeka**
- **U susret Bogu (usp. Jakov u Post 32.33)**
 - **Drugi dio sve dijalog (Ps 51,12-21)**
 - **Nemirna savjest – škola molitve**
 - **Osjećaj zaprljanosti u v4.9; u v3.11:**
- **2x “operi”, “očisti” (v4.9); “izbriši” (v3.11)**
- **“bjelina” koju Bog daje (v9 usp. Iz 1,18)**
 - **Zapriječen put, zastrt pogled (v5b):**
- **Grieh stalno preda mnom (v5)**

Srce raskajano (Ps 51)

Dm A Dm G A F Dm G A

Sr - ce ras-ka-ja-no po - niz - no, Bo - že, ne-ćeš pre - zre - ti.

Negativna apsolutizacija

- ❑ Od kada grješnost (Ps 51,7)?
- **Od početka: začet i rođen grešan (v7)**
 - ❑ Univerzalno zlo: bezakonje, krivica, grijeh (usp. Iz 34,7),
zlo – koliko puta?
 - ❑ רע *ra* ‘ “zlo” (v6)
 - ❑ חטא *hata* ‘ “griješiti” (v4-7.9.11.15 = 7x)
 - ❑ פשע *peša* ‘ “prijestup” (v3.5.15)
 - ❑ עון *avôn* “krivnja” (v4.7.11)
 - ❑ = 14x ukupno
- **Bog (od)nosi = **oprašta** (Izl 34,7)**

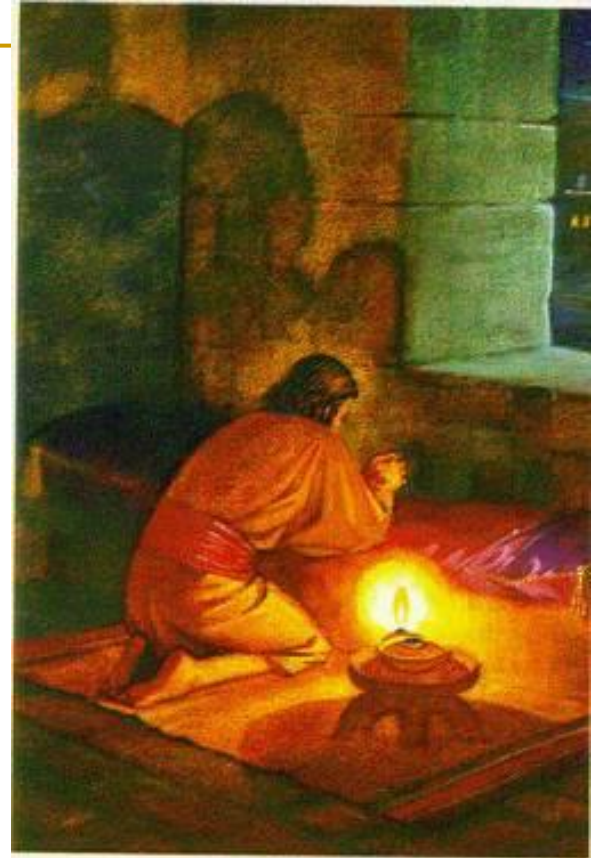
Potpuna grješnost

- Slomljenost u Ps 51,10:
- **Emocija: žalost i tuga**
- **“kosti” – “ti si satrao”**
 - **Božje lice u v11.13:**
- **Bog gleda grijeh (11 usp. 5b)**
- **David odbačen (13)**
 - **Središnji problem u v16:**
- **“(prolivena) krv” (v16 usp. Post 4)**

Oproštenje je preokret

- *Pozitivna apsolutizacija u Ps 51,11.15:*
- **Brisanje sve krivice (v11),**
- **Obraćanje grješnika (v15):**
 - “Učit ću prijestupnike”
 - “Tebi će se obraćati/vraćati”
 - Univerzalni dinamizam
- **Bogoslužje u v18.21 (חֶפֶץ *hafes* užitek usp. Ps 1,2)**
- *Ne mile ti se (v18)*
- **Opet će ti biti *mile* (v21)**

Snaga Božja

- *Odakle čisto srce (Ps 51,12)?*
- čisto srce Bog stvara
 - ברא *bará'* – kao za nebo i zemlju (Post 1)
 - *David će progovoriti (Ps 51,17)*
- Grješnost = nijemost
- Govor: תהלה *t^ehillâ* = “hvala”, psalam
- Jezik će klicati (16)
 - *Mjera smilovanja u v3:*
- “**milosrđe**” (v3a) = “vječna je *ljubav* njegova” (Ps 118; 136)
- = חסד *hésed* “privrženost, povezanost” (usp. Izl 34,6)

Sveobuhvatno Božje milosrđe

- “veliko **smilovanje**” (3b)
- רַחֲמִים *raḥamim* “suosjećajna majčinska utroba” (usp. Izl 34,6)
 - **Otvoren pogled u v20s:**
- Razoren grad – drugo vrijeme (v20)
- Žrtve u Hramu (21)
 - **Duh u središtu psalma (רוּחַ *rúah* (v12s.14):**
- Postojan (v12), spreman (v14);
- Svet (v13) – tvoj Duh (v13)
 - **Produhovljene žrtve:**
- srce *ponizno* (19) – kosti *satrvene* (10); duh i srce *razbijeni* (19)

